

שיעור 548 - Using Chemically Activated Toe Warmer

I. בענין חתיכת בגד קטן שמדבקים להגרבים במקום אצבעות הרגלים קודם שינעול המנעלים שנקרא *chemically activated toe warmer* יש לחקור אם מותר להשתמש בהם כשבת מארבע חששות (א) משום קריעת הכסוי החיצונה שנעשה מפלעסטיק (ב) משום תיקון שנעשה על ידי גילו להאזיר דהיינו לחום של 107°F (ג) משום תופר כשנתדבק להגרבים (ד) משום הוצאה לרשות הרבים ואבאר

(א) מצד איסור קורע יש להתיר כיון שהדרך להשתמש בשקית רק לשמירת התוכן ושוב זורקה בגמר השימוש הרי לה ככלי גרוע כמוסתקי ולכן לכו"ע (חוץ מהפרי חדש) מותר ובלבד שלא יכוין לעשות פתח יפה ולא יפתח במקום הנדבק אלא יחתוך קצת בגוף השקית וגם לא יחתוך במקום האותיות ועוד יש לצרף לזה דעת השו"ע הרב (ש"מ - י"ז) וסעייתו דלא נוהג איסור זה בדבר שהוא גוף אחד כמו בנייר ובניילון או פלעסטיק אמנם במקום שהוא כלי טוב כגון חבית או קופסות קרטון טובה אסור ועיין בשו"ע (ש"י"ד - ה) ובכה"ל (ד"ה אסור) ועוד דלא שייך לקרוע ערב שבת שנתחמם מיד ואבאר

(ב) משום תיקון מנא - נראה לי דאין איסור שהתימום בה' *toe warmer* נעשה מאליו כפתיחתו ובלא שום מעשה אחר וגרוע יותר מבישול בחמה דאין אסרינן משום תיקון מנא אמנם שמעתי מרב מנשה קליין שיש לחשוש מאיסור תיקון מנא וצ"ע

(ג) משום תופר - עיין בשו"ע (ש"מ - י"ד) דהמדבק ניירות חייב משום תופר אמנם בנידון דידן החימום מועיל רק לשש שעות ואח"כ זורקין החתיכה לאשפה ולכן הרי תפירה שאינה יכולה להתקיים ועיין ברמ"א (ש"י"ז - ג) דיש להתיר שלא בפני עם הארץ וכן פסק רב משה ורב שז"א כשיטה השניה (ס)

(ד) משום הוצאה - אולי יש לדמותו למוך שבסנדלה ולמנעלים הסתומים מכל צד דאפילו אינו קשור מותר או למוך שבאזנו שהם נחשבו לצרכי הגוף והוי כתכשיטו ובטילה לגופו ומ"מ כיון שזה רק דבוק להגרבים ולאחר שש או שבע שעות אין בו כוח לפעול אין שם בגד או תכשיט עליו והוי הוצאה כדרכו כבחול ולכן יש חשש מאיסור תורה ועוד דנעשה מוקצה אחר שחדל מלפעול ושמעתי מחכם אחד דיש להתיר משום שהוא כלאחר יד ודעתי דהוי כדרכו של אותו דבר שעשייתו הוא להשתמש בו במנעלו באופן זה

(ה) למעשה - דעתי דאין להתיר משום דאין זה דבר הנצרך כל כך וראיה לדבר דמי שמע מדבר זה וגם נמצא רק בחניות מיוחדות ויש חששות לכמה איסורים ועושה חדשות בעל מלחמות

II. מה נקרא מלבוש

(א) עיטוף הגוף בדבר שדרך להתעטף בו ואפילו זה רק למקצת בני אדם ואפילו רק מקצת הגוף וצריך הנאת הגוף אג"מ (ב - ק"ח - קי"ב). ועיין (מדיס ל"ה) דהרועים יוצאין כשק עבה וביריעה מפני הגשמים דמתעטף בו כדרך מלבוש ואף שכוונתו רק לאצולו מטינוף שו"ע (ש"ה - י"ג - י"ד) וזה נקרא מלבוש גמור ומגו דהוה בגד להאי הוה בגד להאי

(ב) אפילו בלא עטיפת הגוף מ"מ כיון שזה נכנס בגופו להסר צער הגוף נחשב מלבוש משא"כ באוכל לתוך פיו שזה משאוי. כגון מוך שבאזנו ובמוך שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנדתה ובפלפל ובגרגיר מלח בפיה מותר לצאת בשבת עיין (ש"מ ס"ד): ושו"ע (ש"ג - ט"ז)

(ג) אפילו בלא עטיפת הגוף ולא נכנס בגופו כגון מקל של חיגר או סומא שאינו יכול לילך בלא מקל מותר דהו"ל כמנעל ידידה. ועיין בספר בתוספות שבת (ס"ק ל"ז) דאם יכול לילך בלא מקל אסור מתרי טעמי (א) דלא הוה תכשיט (ב) דחיישינן דלמא אוחז בידו ואתי לאתויי ד' אמות ברה"ר. ועיין בכה"ל שיש כאן דאורייתא (ש"ה"ל - י"ז - י"ז ד"ה אצל)

(ד) לבוש על גוף האדם ואין משתמש לגופו מותר כגון שעון יד לשיטת האג"מ (ב - קי"ב) וראיתו מטבעת שיש עליה חותם לאיש שתשמישו הוא למלאכה שאסורה וסודר שבצוארו לקנח בו פיו ועיניו ולא צריך להקיף כל הגוף משא"כ במלבוש גמור

(ה) תיבה על ראשו משום הגשמים אין יוצאין בו (ש"ה - כ"ה) דאין דרך להתעטף בו ובשק מותר משום דרך הרועים לצאת בו. ועיין במ"ב (ס"ק ט"ג) להרא"ש שק מלבוש אבל שק ממש לא. ולהרשב"א דאפילו שק ממש מותר אם דרך הרועים כן.

(ו) ועיין בשו"ת מהרש"ג (ז - מ"ח) דכל שהוא לבוש על דרך שבני אדם מחשבין ללבישה

מותר וכל שהוא לבוש על דרך שבני אדם אין מחשכין אותו ללבישה אלא להוצאה אסור

III. מותר לצאת לרה"ר בלבישת orthopedic supports & insoles אבל לא כשהם בסנדלים פתוחים (מ"ב ע"ג - מ"ד) דהרי יש חשש שיפלו ואתי לאתויי ד' אמות ברה"ר מ"מ בסנדלים פתוחים שלנו יש מקום להתיר דאין אנו הולכין יחף (מ"ב ע"ה - ס"ה)

IV. ההולך ברה"ר בגשם וה"ה בשלג על בגדו אין בו איסור לפי שהם מועטים ואין בהם שיעור הוצאה וג"כ הוי שלא כדרכו ולא גזרו רבנן (מ"ב ע"ו - כ"ג) ואפילו הם מרובים מותרים דא"א להימנע מהם (ט"ז ע"ו - ז בשם הרא"ש) ואף לכתחלה יכול לצאת מביתו בשעת הגשם והשלג (שו"ע הרב ע"ה - ס"ה) וצריך לנער השלג בקלות ולא בחוזק (שש"כ ט"ז - ל"ו) ועיין בבה"ל (ע"ג - ה)

V. מותר לצאת בעת הגליד ב' icebreakers שמהדקים ע"י רצועות ע"ג המנעל דהט"ז מתיר לצאת במקל בידו וגם להחולקים עליו אפשר להתיר משום שמהודק להמנעל ודרכו בכך נקרא משמש לבגדו וכבגדו דמי

VI. אין ללבוש פלעסטיק ע"ג מנעלים כדי להקל הלבשת הערדליים על המנעלים ולצאת בו ואע"ג דאיתא נסימן ע"ג סעיף ט"ו דיוצאין במוך שנותנין בסנדל שאני התם שהמוך משמש לרגלי אדם בעת הילוכו משא"כ בהפלעסטיק הנ"ל ודומה להוצאת shoehorn במנעל וגרוע מזה שדרכו בכך בחול ויש חשש איסור תורה ואם הפלעסטיק משמש לרגלו אולי יש להתיר וכן הסכים לי רב דוד פיינשטיין ואכמ"ל

VII. לצאת בבתי ידיים בשבת מותר ויש מחמירים בלא תפירה או קשירה מע"ש וראוי לחוש לדבריהם (ע"ה - ל"ז) ובעל נפש צריך להחמיר (מ"ב סקמ"ה)

(א) אמנם הט"ז (ע"ה - כ"ו) פריך דאם תלויים ע"י תפירה או קשירה ולא היו על ידיו הוי כמשא ולא בטל והגר"א ג"כ הקשה דחשיב ולא בטל איברא הא"ר (ע"ה - ס"ז) מתרץ דאפילו הכי נחשב כבתי ידיים ארוכים ובטל והתוספות שבת מתרץ דחשיב כלאחר יד אם תלויים ואינם אלא מדרכנן (והט"ז והגר"א לא ניתא להם לתרץ כן ואבאר) והנפק"מ ביניהם אם יוצא במחוברים ותלויים דלהא"ר מותר ולהתוספות שבת אסור מדרכנן ועוד נפק"מ אם מחוברים להבגד למעלה על משיחה ארוכה ואינם מחוברים לבית יד דלהא"ר יהיו אסורים ולהתוספות שבת יהיו מותרים אם לבושים ואפשר דאפילו בתלויים אם דרכו בכך כל השבוע מותר וצ"ע ועיין בערוך השלחן (ע"ה - ק"ה) דאם הקור גדול יש להתיר בפשיטות (ספר רבתי לשבת זף ס"ג) אם לבוש על ידיו

(ב) בתי אזנים מותר לצאת בהם דאם צריך למשמש אין צריך ליטלו משם רק מגביה קצת ועדיין על הראש ו עוד אין צריך להחמיר יותר ממה שכתבו האחרונים בפירוש וגם כן לנשים אין צריך להחמיר

VIII. יכול להגביה מכנסים שלו שלא יתלכלך בשלג אבל רק מעט ולא הרבה דנעשה כמרזב (מ"ב ע"ה - ק"ח) ולא דרך מלבוש הוא ודעת השו"ע (ע"ה - ל"ה) אפילו הרבה מותר ודעת הט"ז אפילו מעט אסור אמנם טליתו אסור אפילו להגביה מעט אבל להתנאות מותר (ע"ה - ל"ה)

IX. i.d. wrist tag - עיין באג"מ (ה - ק"ה) דמותר לצאת בשעון יד שנחשב לבישה ממש וראיתו מטבעת שיש עליה חותם לאיש וכשיתקלקל החותם לא ילבושו ומ"מ מותר אף שעיקר הלבשה הוא לתשמיש וה"ה בנ"ד שהוא לבוש על גופו ודרכו בכך מותר (אג"מ ה - כ"ד - י)

X. מטפחת גשמים שלובשים הנשים על ראשן שרי לצאת בו משום שחשוב שהיא מתעטפת בו דאף בראשה בלבד ואפשר אפילו אין הגשמים יורדים וגם משום דאתי לאצולי מצער הגשמים להגוף (אג"מ ה - ק"ח - ק"י) וכן כובע של פלעסטיק החדש שמשתמשים האנשים על כובעם יש להתיר מטעם הנ"ל ועיין בשיעורים 40 & 205

XI. ללבוש רטיה ברה"ר רק לכסות מקום שאינו יפה לראות ושלא ישאלו האנשים על זה נראה לי דאולי מותר עיין במ"ב (ע"ה - ל"ז) דאין הקיטע יוצא בקב שלו דחיישינן דלמא משתליף מרגלו ובדלאו הכי מותר ועוד דהוי לבוש על גוף האדם ודרכו בכך (אג"מ ה - ק"ה) וע"ע בשו"ע (ע"ה - כ"ז) וצ"ע אמנם שמעתי מרב מנשה קליין דמותר